

BAŠTINA Deset godina nakon upisa na Unescovu listu

Sjaj povijesnoga Trogira

Na blagdan sv. Lovre, 10. kolovoza svečano će se obilježiti i završetak restauracije dijelova unutrašnjosti trogirске katedrale

Mira JURKOVIĆ

Koncelebriranom svetom misom u trogirskoj katedrali sv. Lovre, koju će predvoditi katedralni župnik don Tomislav Čubelić, u petak će svečano biti obilježen blagdan svetoga Lovre, završetak restauracije glavnog katedralnog oltara s ciborijem, propovjedaonice i Kapele sv. Jeronima, te deseta obljetnica upisa Trogira na Unescovu listu svjetske baštine. Obnova vrlo vrijednih dijelova prvostolnice nastavljena je nakon završetka opsežne i složene restauracije monumentalnog portala majstora Radovana iz 1240. godine.

Svi restauratorski zahvati

Od primanja Trogira u prestižni Unescov klub završeni su radovi na gotovo svim važnijim dijelovima katedrale pa će proslava biti prilika za temeljitu rekapitulaciju restauratorskih zahvata, ali i prezentaciju bogate trogirске spomeničke baštine. Dio fascinantne ljepote kamenoga grada bit će predstavljena i otvaranjem prigodne izložbe »Nikola Ivanov Firentinac u Trogiru« u obnovljenoj benediktinskoj crkvi sv. Ivana Krstitelja koja pripada Muzeju sakralne umjetnosti.

Postav obuhvaća petnaestak djela toga velikog renesansnog kipara i Donatellova učenika koji je najveći dio života djelovao u Trogiru i Šibeniku, te autorski potpisuje dva najvažnija spomenika rane renesanse u Dalmaciji: trogirsku kapelelu i šibensku katedralu.

Izložba o Nikoli Firentincu

Pročelnik trogirskog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture Radoslav



Grad spomenik: Detalj iz Trogira

OBNOVA KATEDRALE

Najviše novca od Ministarstva kulture

Ministarstvo kulture taj je projekt uvrstilo u prioritetne programe, prepoznajući mogućnost za samofinanciranje sakralne trogirске baštine koju nije dovoljno samo restaurirati nego i sustavno održavati, kaže Radoslav Bužančić. Svjedoci smo da taj izuzetno vrijedan segment nacionalnoga kulturnog blaga sve više postaje određenom poznatosti i ljubitelji umjetnosti iz Hrvatske i svijeta.

U novije vrijeme Trogir je postao druga po redu kulturna destinacija u zemlji, smjestivši se odmah iza Dubrovnika, tvrdi Bužančić. Iako je sustavnija skrb o Trogiru počela još prije 150 godina, odnosno osnutkom konzervatorske službe u Hrvatskoj, zamašnija skrb i upotreba sofisticirane tehnologije u obradi spomenika zabilježna je tijekom proteklog desetljeća. Najviše novca za obnovu katedralnog sklopa izdvajalo je Ministarstvo kulture koje je radove pratilo s oko milijun kuna godišnje. Velebni projekt također je okupio brojne donatore, prijatelje i ljubitelje umjetnosti iz zemlje i svijeta. Među njima su prestižne svjetske fondacije poput Getty Grant, Venetian Heritage, Headley Trust, Arch foundation, International Trust for Croatian Monument, te hrvatski donatori Grad Zagreb, Croatia osiguranje, Zračna luka Split, Grad Trogir, općine Seget i Okrug te drugi.

Bužančić ističe kako je izložba također prigoda za razgledavanje ostatka majstorova velikog opusa koji se nalazi u trogirskim crkvama, samostanima i javnim građevinama. »Izložbu će pratiti katalog i vodič na kojem će biti istaknute pozicije svih značajnih spome-

nika Nikole Ivanova Firentinca, čime će se postav pretvoriti u malu ranorenesansnu šetnju gradom spomenikom«, kaže Bužančić, naglašavajući kako će u crkvi sv. Ivana Krstitelja kao sastavnom dijelu Muzeja sakralne umjetnosti biti otvorena kiparska zbirka, koja

uz pinakoteku i riznicu čini temeljni postav toga muzeja.

Trogirska fešta okupit će brojne ugledne goste iz Hrvatske i inozemstva, a na važnu obljetnicu i reprezentativne restauratorske pothvate osvrnut će se i ministar kulture Božo Biškupić.

KAZALIŠTE Premijera Racineove drame »Fedra« u Splitu

Drama strasti i dužnosti

SPLIT – Posljednja dramska premijera na 53. splitskom ljetu – tragedija »Fedra« francuskog dramatičara Jeana Racinea u režiji talijanskog redatelja i glumca Marca Sciaccaluge – izvedena je u četvrtak na večer u podrumima Dioklecijanove palače. Mitski komorni prostor tisućljetnog kamenog zdanja dobro je poslužio za otkrivanje svijeta duboko zapletenih i sublimiranih osjećaja junaka poznate priče o Fedri, mačehi koja se zaljubila u svog posinka Hipolita, te propitivanje antičkih motiva, uvijek vječnih i univerzalnih u svojim značenjima.

Klasicistička tragedija o raspetosti između strasti i dužnosti izražena je strogim aleksandrinskim stihom, koji je po ideji redatelja približen kolokvijalnom govoru, a na minimalistički opremljenoj pozornici označenoj pijeskom i svjetlošću svoje je glumačko umijeće prvi put na Splitskom ljetu pokazala Bojana Gregorić-Vejzović. Ona je, po mišljenju redatelja, bila idealan odabir za tumačenje Fedre, jednoga od najfascinantnijih ženskih likova u klasičnoj francuskoj drami, tim više što je Sciaccaluga u njoj vidio krhkost, ranjivost, mladost i ljepotu kakvu je tražio.

Naime, ne vjerujući da Fedrin lik u pravilu mora tumačiti starija osoba, redatelj je na scenu doveo mladu glumicu i time dobio na atraktivnosti i aktualnosti drame. Osim zagrebačke



U ulozi Fedre: Bojana Gregorić-Vejzović

glumice, u predstavi su nastupili Aleksandar Cvjetković, mlade i perspektivne snage splitskog HNK Mijo Jurišić i Dijana Vidušin, Trpimir Jurkić, Lada Bonacci te gošće iz Varaždina i Osijeka Sunčana Zelenika i Lidija Florijan. Nadahnuta starogrčkim i orijentalnim motivima, Sciaccalugin dugogodišnja suradnica Valeria Manari izradila je maštovite kostime. [Mira Jurković]

Čuvanje moslavačke baštine

KUTINA - Muzej Moslavine iz Kutine objavio je pjesmaricu »Kad završava lane moje« autorica Slavice Lane Moslavac, koja sadržava stotinu i dvadeset popijevki i plesova Moslavine i hrvatske Posavine, četrnaest kinetograma, petnaestak crteža te šezdesetak u boji i crno-bijelih fotografija glazbala i svirača, nastalih tijekom 20. i 21. stoljeća. Objavlivanjem notnih zapisa željelo se spasiti od zaborava tradicijske težake i blagdanske pjesme te nekad i danas omiljene moslavačko-posavske plesove, a posebice stara moslavačka kola. Izdavači ističu da ova pjesmarica nije puko romantičarsko oživljavanje folklorne prošlosti. Pitanje je to pozitivne orijentacije spram vlastite folklorne baštine, što je osobito važno danas kada je potrebno upozoriti na vrijednosti koje naša raznolika i bogata glazbena prošlost krije u sebi. [M. Š.]



ODLAZAK Preminuo slikar Zvonimir Faist (1914. - 2007.)

Samozatajan umjetnik plakata

■ Faistov opus, koji je prvi put samostalno izložio u 90. godini života, dragocjeno je svjedočanstvo svoga vremena

Željka KOLVESHI

Zvonimir Faist, najstariji hrvatski akademski slikar, umro je u utorak, 7. kolovoza u Zagrebu u 94. godini života.

Faist je rođen 16. veljače 1914. u Moroviću. Formalnu likovnu naobrazbu steкао je pohađajući Slikarski odjel Škole za umjetnost i umjetni obrt, a potom Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, gdje je diplomirao 1935. godine. Već od djetinjstva želio je postati slikarom, što će odrediti njegov životni stav tijekom više od tri desetljeća plodnoga rada na polju grafičkog oblikovanja ponajprije

u mediju plakatne umjetnosti. Faist je često isticao da je »za mene rad bio igra«.

Diktati vremena

Njegovo se djelovanje podudaralo s teškim vremenima prije, tijekom i nakon Drugoga svjetskog rata. Upravo karakteristike povijesnih mijena odredile su i utjecale na likovnost poruka s Faistovih plakata, iznimno važnih za razumijevanje širega društvenog konteksta sredine u kojoj su nastale, a tada sveprisutnih kao dijela uličnog pejzaža Zagreba.

Spomenute okolnosti odredile su i naziv prve samostalno izložbe Zvonimira

Faista »Diktati vremena: Plakati od ranih 1930-ih do kasnih 1960-ih«, održane 2003. godine u Muzeju grada Zagreba, koju je umjetnik dočekao u 90. godini života.

Filmski plakati

Zahvaljujući velikom broju plakata koje je autor sačinjavao (među kojima su i njegovi glasoviti plakati za Franckovu kavu i »Zvijezdino« ulje), a Muzej grada Zagreba dijelom otkupio, izložba je otkrićem do tada »nepoznatog autora« predstavila značenje njegovoga opusa u cjelini. Izlaganjem dvadesetak Faistovih najranijih, gotovo unikatnih fil-



Glasoviti plakat za Franckovu kavu, oko 1950.

mskih plakata, nastalih ručnom izradom u tehnici airbrusha u vlastitoj radionici, prvi put je predstavljen hrvatski filmski plakat nastao prije 1945. godine.

Posvećen filmu, Faist je izradio i niz plakata za prve sovjetske filmove na repertoaru naših kinematografa, jednako kao i za one s početka domaće filmske produkcije. Pedesetih godina radio je sportske i komercijalne plakate u duhu socrealističke ikonografije.

Živo ispričana biografija

Faistovi plakati nastajali su prema željama naručitelja, od vlasnika kinemato-

grafa do izložbenih odjela propagandnih agencija (Igo, Oligprop i Ozeha). Pravu dragocjenost projekta predstavljala je Faistova živo ispričana biografija, dokumentirana zvukom i slikom i prezentirana na izložbi. Izložbeni projekt bio je zaočaran izdavanjem CD-roma te je Faist imao čast biti prvim našim likovnim umjetnikom kojemu je posvećena multimedijalna elektronička publikacija.

Izložba Zvonimira Faista održana je i u Muzeju grada Moskve 2005. godine, a odziv publike potvrdio je univerzalnost komunikativnosti njegovih plakata i izvan granica Hrvatske.